

Sygn. akt I C 148/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 listopada 2019 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia (del.) Tadeusz Bulanda

Protokolant: Karolina Stańczuk

po rozpoznaniu w dniu 18 listopada 2019 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy

z powództwa A. F.

przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę

1. oddała powództwo;

2. zasądza od A. F. na rzecz (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 5 417 (pięć tysięcy czterysta siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 148/19

UZASADNIENIE

W dniu 5 lutego 2019 roku A. F. skierował przeciwko (...) spółce akcyjnej z siedzibą w W. pozew o zapłatę kwoty 102 544,72 złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem zwrotu nadpłat dokonanych na skutek stosowania przez pozwanego banku niedozwolonych klauzul waloryzacyjnych. Powód obliczył żadaną kwotę za okres od 5 lutego 2009 roku do 7 stycznia 2019 roku jako różnicę pomiędzy świadczeniem spełnionym przez niego na rzecz pozwanego banku na podstawie umowy o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) waloryzowany kursem CHF z 25 października 2006 roku o nr (...) a świadczeniem stanowiącym sumę rat kapitałowych wyrażonych w CHF po ich przeliczeniu według kursu CHF z dnia uruchomienia kredytu. Powód wniósł także o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (pozew – k. 3-25).

(...) S.A. wniósł o oddalenie powództwa w całości i o zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (odpowieź na pozew – k. 160-208v).

Podczas rozprawy w dniu 18 listopada 2019 roku powód wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego zwrotu kosztów procesu, według przedstawionego spisu kosztów (spis kosztów – k. 527-541, protokół z rozprawy – k. 542-542v).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

A. F. prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą (...)A. F., w ramach której świadczy usługi telekomunikacyjne (kopie umów – k. 282-283, 284-284v, 285-286v).

W dniu 15 września 2006 roku A. F. złożył do (...) Banku S.A. (obecna nazwa (...) S.A.) wniosek o udzielenie kredytu hipotecznego (...) w wysokości 377 000 zł, w walucie CHF, z przeznaczeniem na budowę i nabycie lokalu mieszkalnego na rynku pierwotnym. Z inicjatywą zaciągnięcia kredytu hipotecznego wystąpił jego brat M. F., który miał zamieszkać w tym lokalu i spłacać kredyt.

Przedstawiciel (...)Banku S.A. zapoznał A. F. z warunkami udzielania kredytów złotówkowych i kredytów złotówkowych waloryzowanych walutą obcą, a także poinformował o ryzyku związanym z kredytem waloryzowanym walutą obcą, w szczególności o ewentualnych skutkach zmiany kursu waluty w postaci wzrostu comiesięcznej raty i całego zadłużenia. Przedstawiciel banku przedstawił kredytobiorcy w pierwszej kolejności ofertę kredytu hipotecznego w polskim złotym.

W dniu 25 października 2006 roku A. F. zawarł z (...) Bank S.A. w W. umowę nr (...) o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych (...) waloryzowany kursem CHF.

Na mocy ww. umowy bank udzielił A. F. kredytu na budownictwo mieszkaniowe z przeznaczeniem środków z kredytu na finansowanie przedpłaty na poczet budowy i nabycia od inwestora zastępczego odrębnej własności lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w miejscowości R., w gminie N., w budynku(...), na działce nr (...) oraz udziału w prawie własności lokalu użytkowego – garażu, z którym związane będzie prawo wyłącznego korzystania z miejsca postojowego nr (...), w kwocie 377 000 zł, waloryzowanego kursem franka szwajcarskiego (§ 1 ust. 1, 1A, 2, 3 umowy). Kredyt ma zostać spłacony w ciągu 360 miesięcy, tj. do 5 października 2036 roku (§ 1 ust. 4 umowy) w równych ratach kapitałowo-odsetkowych (§ 1 ust. 5 umowy).

W umowie kwota udzielonego kredytu (377 000 zł) została określona informacyjnie w CHF na podstawie kursu kupna CHF z tabeli kursowej (...) Banku S.A. z dnia 11 października 2006 roku na kwotę 157 227,45 CHF (§ 1 ust. 3A).

Kredyt oprocentowano według zmiennej stopy procentowej, która w dniu zawarcia umowy wynosiła 3% w stosunku rocznym. Dopuszczono możliwość zmiany wysokości oprocentowania w przypadku zmiany stopy referencyjnej określonej dla franka szwajcarskiego oraz zmiany parametrów finansowych rynku pieniężnego i kapitałowego w Szwajcarii (§ 1 ust. 8, § 10 ust. 1 i 2).

A. F. zobowiązał się do spłaty kapitału wraz z odsetkami miesięcznie w równych ratach kapitałowo-odsetkowych, w terminach i kwotach określonych w harmonogramie spłat sporządzonym w CHF (§ 1 ust. 5, § 11 ust. 1 umowy).

W umowie uzgodniono, że spłata kredytu nastąpi na podstawie nieodwołalnego, przez czas trwania umowy, zlecenia dokonywania przelewu z określonego rachunku bankowego (§ 6 ust. 1 umowy).

W § 11 ust. 4 umowy postanowiono, że raty kapitałowo-odsetkowe spłacane są w złotych po uprzednim ich przeliczeniu według kursu sprzedaży CHF z tabeli kursowej (...) Banku S.A. obowiązującego na dzień spłaty z godziny 14:50.

Postanowiono, że wcześniejsza spłata całości kredytu lub raty kapitałowo-odsetkowej, a także spłata przekraczająca wysokość raty powoduje, że kwota spłaty jest przeliczana po kursie sprzedaży CHF z tabeli kursowej (...) Banku S.A., obowiązującym na dzień i godzinę spłaty (§ 13 ust. 5 umowy).

W myśl § 16 ust. 3 umowy, z chwilą wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego/od dnia wytoczenia powództwa o zapłatę wierzytelności (...) z tytułu umowy kredytowej, (...) dokonuje przeliczenia wierzytelności na złote po kursie sprzedaży CHF z tabeli kursowej (...) Banku S.A. z dnia wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego lub wytoczenia powództwa.

A. F. oświadczył, że został dokładnie zapoznany z warunkami udzielania kredytu złotowego waloryzowanego kursem waluty obcej, w tym w zakresie zasad dotyczących spłaty kredytu i w pełni je akceptował. Oświadczył, że jest świadomy, że z kredytem waloryzowanym związane jest ryzyko kursowe, a jego konsekwencje wynikające z niekorzystnych wahań kursu złotego wobec walut obcych mogą mieć wpływ na wzrost kosztów obsługi kredytu (§ 30 ust. 1 umowy).

A. F. oświadczył, że został dokładnie zapoznany z kryteriami zmiany stóp procentowych kredytów obowiązujących w banku oraz zasadami modyfikacji oprocentowania kredytu i w pełni je akceptował (§ 30 ust. 2 umowy).

Kredyt został wypłacony w całości, przy czym kwota kredytu (377 000 zł) została zwaloryzowana kursem kupna CHF według tabeli kursowej (...) Banku S.A. z dnia i godziny uruchomienia kredytu (§ 7 ust. 1 umowy) (umowa kredytu – k. 245-249 i 28-37, kopia zaświadczenia – k. 42-49, Informacja odpowiadająca odpisowi pełnemu z Rejestru Przedsiębiorców – k. 212-230v, oświadczenie inwestora zastępczego – k. 231-231v, kopia umowy przedwstępnej ustanowienia odrębnej własności lokalu – k. 232-236, wniosek o udzielenie kredytu – k. 237-239, oświadczenie o prosperowaniu działalności gospodarczej – k. 240, oświadczenie – k. 241, wydruk kalkulacji kredytu – k. 242-242v, decyzja kredytowa – k. 243-244, pismo ogólne z regulaminem k. 250-261v, wniosek o wypłatę środków kredytu – k. 262-262v, potwierdzenie uruchomienia kredytu – k. 263, harmonogram spłat – k. 264-268, kopia wypisu aktu notarialnego – k. 269-280, zeznania świadka M. F. - k. 522-524).

(...) ustala table kursowe dla kredytów waloryzowanych walutą obcą każdego przed otwarciem oddziałów banku na podstawie średnich notowań z rynku międzybankowego prezentowanych w serwisach internetowych R. i B., poprzez dodanie do średnich kursów połowy ustalonego przez zarząd banku spreadu walutowego (kurs sprzedaży) i odjęcie od średnich kursów połowy ustalonego przez zarząd banku spreadu walutowego (kurs kupna).

Dokonując transakcji walutowych z klientami, w tym związanymi z uruchomieniem i spłatą kredytu waloryzowanego walutą obcą, bank dokonuje na rynku międzybankowym przeciwstawnych transakcji, odpowiednio sprzedaży lub kupna waluty (Pismo (...) - k. 303-309v, „Raport dotyczący spreadów” sporządzony przez UOKiK - k. 351-363v, „Tabela kursowa (...) – metodyka oraz analiza porównawcza” autorstwa A. R. - k. 371-395v, „Ekspertyza dotycząca oceny zasadności postępowania (...) Banku w zakresie wykonywania umów kredytu hipotecznego tak zwanego „starego portfela” w latach 2004-2012” autorstwa J. J. - k. 444-455).

Z dniem 1 lipca 2009 roku zmianie uległy postanowienia regulaminu udzielania kredytów i pożyczek hipotecznych dla osób fizycznych w ramach (...), stanowiącego integralną część umowy kredytu. Zmiany polegały m.in. na wprowadzeniu do ww. regulaminu w rozdziale I definicji spreadu walutowego i tabeli kursowej oraz zasad i przesłanek wyznaczania kursów walutowych i spreadu, ujętych w tabelach kursowych banku.

Z dniem 1 lipca 2009 roku bank umożliwił kredytobiorcom spłatę kredytu w walucie waloryzacji poprzez zawarcie aneksu, wprowadzając stosownie postanowienia do § 24 Regulaminu (pisma okólne z regulaminami – k. 289-294, 297-302v).

Spłata rat kapitałowo-odsetkowych następuje w złotych polskich (kopia zaświadczenia – k. 42-49).

Pismem nadanym 30 stycznia 2019 roku w placówce Poczty Polskiej S.A. (...), występując poprzez profesjonalnego pełnomocnika, wezwał (...) S.A. z siedzibą w W. do zapłaty kwoty 102 544,7 złotych do 5 lutego 2019 roku tytułem nadpłat rat kredytu uiszczonych w okresie od 5 lutego 2009 roku do 7 stycznia 2019 roku, na podstawie umowy kredytu z 25 października 2006 roku, nr (...), przy zastosowaniu niedozwolonych klauzul waloryzacyjnych (kopia wezwania do zapłaty – k. 148-149, kopia książki nadawczej – k. 55).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wymienionych wyżej dokumentów, których wartość dowodowa nie była kwestionowana przez strony i także Sąd nie znalazł podstaw do podważenia ich waloru dowodowego.

Zeznania M. F. Sąd uwzględnił w zakresie, w jakim znajdują potwierdzenie w dokumentach zebranych w aktach sprawy. Sąd nie dał wiary tym zeznaniom w zakresie, w jakim świadek zaprzeczał, ażeby bank przedstawił powodowi ryzyko związane z wahaniami kursu CHF i oprocentowania, bowiem z dokumentów (oświadczenia – k. 241, § 30 umowy – k. 36) wynikają fakty przeciwne, a skoro zeznania świadka zostały złożone po upływie przeszło 13 lat od złożenia wniosku kredytowego i zawarcia umowy, to wysoce prawdopodobne jest, że doszło do zatarcia się lub osłabienia pamięci świadka o faktach mających miejsce w tamtym czasie.

Sąd pominął materiał w postaci następujących opracowań i pism, w zakresie wyrażanych tam poglądów i opinii:

- a) „Stanowisko Prezesa UOKiK dotyczące klauzul waloryzacyjnych zamieszczanych w umowach bankowych” (k. 110-124),
- b) „Stanowisko Prezesa UOKiK zawierające istotny pogląd dla sprawy” (k. 125-147),
- c) Pisma (...) (k. 303-309v) - w zakresie szerszym, niż opis metodologii sporządzania przez bank własnej tabeli kursowej,
- d) „Raportu dotyczącego spreadów” sporządzonego przez UOKiK (k. 351-363v) – w zakresie szerszym niż opisującym sposób tworzenia tabel kursowych w (...) S.A.,
- e) „Raportu końcowego podsumowującego akcję Wolność dla marzeń, wolność dla kredytów” autorstwa T. T. (k. 364-370v),
- f) „Tabeli kursowej (...) – metodyka oraz analiza porównawcza” autorstwa A. R. (k. 371-395v) – w zakresie szerszym, niż opis metodologii sporządzania przez bank własnej tabeli kursowej,
- g) „Ekspertyza pt. Stanowienie kursów walutowych w bankach” autorstwa P. M. (k. 396-420),
- h) „Opinia prawna w sprawie konsekwencji uznania za niedozwolone postanowień umów kredytowych, przewidujących zastosowanie kursu kupna CHF z tabeli banku do przeliczenia wypłaconego kredytobiorcy kapitału kredytu oraz kursu sprzedaży CHF z tabeli banku do przeliczenia dokonywanych przez kredytobiorcę spłat rat kredytu” autorstwa M. K. (k. 421-423v),
- i) „Opinia prawna dotycząca wybranych problemów związanych z umowami o kredyty denominowane lub indeksowane do waluty obcej (sporządzona dla (...) Banków (...))” autorstwa Z. O. i Z. K. (k. 424-431v),
- j) „Zagadnienia dopuszczalności stosowania oraz abuzywności bankowych klauzul o zmiennym oprocentowaniu” autorstwa P. G. (k. 432-443v),
- k) „Ekspertyza dotycząca oceny zasadności postępowania (...) Banku w zakresie wykonywania umów kredytu hipotecznego tak zwanego „starego portfela” w latach 2004-2012” autorstwa J. J. (k. 444-455) – w zakresie szerszym, niż opis metodologii sporządzania przez bank własnej tabeli kursowej,
- l) „Czynników kształtujących cenę pieniądza na rynku bankowym w Polsce – analiza i projekcja” Instytutu (...) (k. 456-473v)

– bowiem przyjęcie tego materiału za podstawę ustaleń faktycznych stanowiłoby naruszenie art. 278 § 1 k.p.c.

Sąd pominął zgromadzone w aktach sprawy dowody z dokumentów lub kopii dokumentów, które nie zostały wskazane powyżej, jako materiał niemający istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Roszczenie A. F. o zwrot części świadczenia uiszczonego na rzecz banku na podstawie umowy o kredyt hipoteczny zostało oparte na założeniu, że klauzule zawarte w § 1 ust. 3, 3A, § 7 ust. 1. § 11 ust. 4, § 13 ust. 5 i § 16 ust. 3 umowy są abuzywne i nie obowiązywały od dnia zawarcia umowy, a spełnione przy ich zastosowaniu świadczenie jest nienależne w rozumieniu art. 410 § 1 k.c. w zw. z art. 405 k.c.

Zgodnie z art. 385¹ § 1 i 2 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie.

Przyjąć należy, że zawierając umowę kredytu, której dotyczy niniejsze postępowanie, A. F. działał jako konsument, bowiem dokonał z bankiem-przedsiębiorcą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio ze swoją działalnością gospodarczą. Zakwalifikowanie strony umowy jako przedsiębiorcy wymaga istnienia bezpośredniego związku między czynnością prawną a działalnością zawodową podmiotu dokonującego czynności. Bank udzielił powodowi kredytu na zakup na rynku pierwotnym lokalu mieszkalnego, w którym potrzeby mieszkaniowe realizował brat powoda. Powód od ponad 15 lat prowadzi działalność gospodarczą polegającą na świadczeniu usług telekomunikacyjnych. Nie można zatem zakwalifikować takiej formy pomocy finansowej udzielonej przez powoda swojemu bratu jako czynności związanej bezpośrednio z działalnością zawodową A. F.. Dodatkowo podkreślenia wymaga fakt, iż pozwany zawierając z powodem umowę kredytową traktował go jako konsumenta (co wynika z treści kontraktu, gdzie nie ma mowy o kredytobiorcy jako przedsiębiorcy, a także z wymienionego w umowie celu kredytu).

Badając przedmiotową umowę w kontekście abuzywności niektórych jej postanowień rozróżnić trzeba dwie kwestie: poddanie kredytu udzielonego w walucie polskiej waloryzacji wg wartości franka szwajcarskiego oraz uregulowanie sposobu wypłaty i spłaty kredytu w walucie polskiej, według kursu PLN/CHF ustalonego w tabeli banku.

Gdy chodzi o pierwszą kwestię, to określony w umowie z 25 października 2006 roku mechanizm waloryzacji kredytu w PLN kursem CHF był dopuszczalny w świetle art. 358¹ § 2 k.c. obowiązującego w czasie zawarcia przedmiotowej umowy kredytu, zgodnie z którym strony mogą zastrzec w umowie, że wysokość świadczenia pieniężnego zostanie ustalona według innego niż pieniądź miernika wartości. Chodzi tu o miernik inny niż ten pieniądź, na który zobowiązanie opiewa. Miernikiem tym może być zatem inna waluta (M. Gutowski (red.), Kodeks cywilny. Tom I. Komentarz. Art. 1-44911. Warszawa, 2016).

Skoro w dacie zawarcia między stronami umowy kredytu obowiązywał art. 358¹ § 2 k.c., pozwalający stronom zastrzec w umowie, że wysokość świadczenia pieniężnego zostanie ustalona według innego niż pieniądź miernika wartości, to strony mogły, nie naruszając prawa, zastrzec waloryzację kwoty kredytu wyrażonej w złotych polskich wartością franka szwajcarskiego.

Co do drugiej kwestii to w ocenie Sądu postanowienia przedmiotowej umowy kredytowej, w zakresie, w jakim przewidują przeliczenie świadczeń pieniężnych wyrażonych w umowie w PLN według kursów kupna i sprzedaży ustalonych w tabeli sporządzanej przez pozwany bank, kształtują prawa i obowiązki powoda – konsumenta – w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Postanowienia te zastrzegają dla banku możliwość jednostronnego decydowania o wysokości kursu franka szwajcarskiego służącego do przeliczeń. Postanowienia te należy uznać za świadczenia uboczne, bowiem nie określają wysokości głównych świadczeń pieniężnych i nie dotyczą zasady ich waloryzacji, lecz określają sposób ustalania kursu waluty, będącej podstawą waloryzacji.

Umowa z dnia 25 października 2006 r. w § 1 ust. 1 1A i 2 określa, że głównym świadczeniem pieniężnym banku jest wypłata kredytu w kwocie 377 000 złotych na określony cel, zaś w § 1 ust. 4 i 5, zaś głównym świadczeniem pieniężnym kredytobiorcy jest spłata kwoty kredytu w 360 miesięcznych ratach kapitałowo-odsetkowych. Głównym postanowieniem przedmiotowej umowy jest także zastrzeżone w tytule umowy oraz w § 1 ust. 3 umowy poddanie świadczeń pieniężnych stron waloryzacji kredytu walutą CHF, bowiem ze względu na poddanie świadczeń wyrażonych w PLN waloryzacji kursem CHF możliwe było zastosowanie oprocentowania opartego na stopie referencyjnej właściwej dla waluty waloryzacji (§ 7 ust. 1). W ocenie Sądu ubocznymi są te postanowienia, które opierają przeliczenie świadczeń stron na kursie ustalonym przez bank we własnej tabeli. Tak w dacie zawarcia umowy, jak i w czasie jej wykonania dochodziło do ustalenia na rynku walutowym kursu wymiany PLN/CHF w sposób niezależny od decyzji

pozwanego banku, co oznacza, że była w dacie zawarcia umowy i później możliwa waloryzacja głównych świadczeń stron w oparciu o obiektywnie ustalony kurs PLN/CHF.

Postanowienia umowne opierające przeliczenia na bankowej tabeli kursów są abuzywne, bowiem dają bankowi możliwość uzyskania korzyści finansowych stanowiących dla kredytobiorcy dodatkowe koszty kredytu, których oszacowanie nie było możliwe w dniu podpisania umowy. Czynniki obiektywne, a zatem sprawdzalne z punktu widzenia konsumenta, jak w szczególności wysokość rynkowych kursów wymiany CHF, tylko częściowo wpływają na ostateczny kurs z tabeli banku, bowiem kurs CHF określony w tabeli kursowej banku zawiera także marżę kupna lub sprzedaży, która to wartość jest zależna wyłącznie od decyzji zarządu banku. Taka regulacja stanowi naruszenie przez bank dobrych obyczajów, które nakazują, aby ponoszone przez konsumenta koszty związane z zawarciem umowy były możliwe do przewidzenia.

Powód zawarł umowę 25 października 2006 roku na podstawie wzorca sporządzonego przez pozwaną bank, na którego treść nie miał wpływu. W tych okolicznościach klauzule opierające przeliczenia świadczeń stron na kursie z tabeli banku nie wiążą powoda w zakresie odnoszącym się do bankowych tabeli kursów, lecz jest on związany tymi klauzulami i umową w pozostałym zakresie (art. 385¹ § 2 k.c.). Umowa ta może być wykonywana z pominięciem niedozwolonych części klauzul, bowiem zgodnie z art. 56 k.c. czynność prawna wywołuje nie tylko skutki w niej wyrażone, lecz również te, które wynikają z ustawy, z zasad współżycia społecznego i z ustalonych zwyczajów. Podnieść też należy, że zgodnie z art. 354 § 1 i 2 k.c. dłużnik powinien wykonać zobowiązanie zgodnie z jego treścią i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu oraz zasadom współżycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje - także w sposób odpowiadający tym zwyczajom, i w taki sam sposób powinien współdziałać przy wykonaniu zobowiązania wierzyciel. Podnieść również należy, że zgodnie z art. 65 § 2 k.c. w umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu.

W konsekwencji uznania, że abuzywne są te postanowienia umowne, które odwołują się do bankowej tabeli kursów, tj. § 7 ust. 1, § 11 ust. 4, § 13 ust. 5 i § 16 ust. 3 umowy rozważyć należało, czy możliwe jest dalsze wykonywanie umowy kredytu z ich pominięciem, przy respektowaniu zgodnego zamiaru stron i celu umowy. W ocenie Sądu, na pytanie to należy udzielić odpowiedzi pozytywnej. Nie zachodzi przy tym konieczność zastąpienia abuzywnych postanowień przepisami dyspozycyjnymi, zwyczajami lub zasadami współżycia społecznego, lecz konieczność wykładni stosunku prawnego łączącego strony przy założeniu, że strony umowy kredytu poddały świadczenia umowne waloryzacji kursem CHF, nie określając sposobu ustalania kursu wymiany tej waluty. Wobec przyjęcia założenia, że nie uregulowano tej kwestii wprost w umowie, konieczne staje się ustalenie wartości świadczeń objętych umową, a więc świadczenia banku i kredytobiorcy, poprzez odniesienie ich do rynkowej wartości CHF.

Rynkową, a więc niezależną od woli stron wartość CHF, określa kurs średni publikowany, między innymi, przez NBP. Za przyjęciem takiego miernika przemawia okoliczność, że kurs średni NBP w istocie odzwierciedla kurs wymiany walut publikowany przez serwisy (...) (poprzednio pośrednio na podstawie kursów kupna i sprzedaży wybranych banków działających w Polsce, a obecnie wprost poprzez pozyskanie danych z ww. serwisów informacyjnych).

Biorąc powyższe pod uwagę stwierdzić należy, że po wyeliminowaniu z umowy kredytowej postanowień wprowadzających obowiązek stosowania kursów kupna i sprzedaży CHF z tabeli banku, a przy pozostawieniu w mocy ważnej w świetle przepisów prawa powszechnego oraz zgodnej z zamiarem stron klauzuli o podaniu kredytu waloryzacji podług wartości CHF, możliwe jest ustalenie zwaloryzowanej wartości świadczeń obu stron przy zastosowaniu rynkowej wartości CHF, której wyrazem jest kurs średni publikowany przez NBP lub inne podmioty zajmujące się analizowaniem i prezentowaniem danych z rynku walutowego.

Bezpodstawny jest zarzut abuzywności klauzul zawartych w § 1 ust. 3 i 3A umowy. Jak to już zostało wcześniej wyjaśnione, w § 1 ust. 3 została zawarta klauzula, na mocy której świadczenia stron zostały poddane waloryzacji kursem CHF, która jest zgodna z przepisami obowiązującymi w dacie zawarcia umowy i obecnie. Co do klauzuli z § 1 ust. 3A podnieść trzeba, że zgodnie z art. 385¹ § 1 k.c. niedozwolonymi postanowieniami umownymi są takie, które kształtują prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy.

Klauzula z § 1 ust. 3A umowy nie określa praw i obowiązków kredytobiorcy, lecz ma charakter informacyjny, co wprost wynika z treści tej klauzuli. W tej sytuacji brak było podstaw do ustalenia, że ta klauzula jest abuzywna.

Powód mógłby dochodzić zwrotu nadwyżki pomiędzy sumą zapłaconą w PLN na poczet rat wyrażonych w CHF przy zastosowaniu kursu z tabeli banku, a sumą uiszczoną w PLN na poczet rat, przy zastosowaniu kursu średniego NBP lub kursu rynkowego tak przy wypłacie kredytu, jak i w przy spłacie poszczególnych rat.

Powód dochodził zapłaty kwoty stanowiącej różnicę pomiędzy sumą rat zapłaconych w walucie polskiej i sumą rat, jakie zapłaciły w PLN przy założeniu, że kredyt jest waloryzowany niezmiennie kursem CHF z dnia uruchomienia/wypłaty kredytu, oprocentowany wg stawki stanowiącej sumę marży banku i stawki LIBOR 3M dla CHF. Takie stanowisko powoda jest nieuzasadnione po pierwsze w świetle norm prawa powszechnego, gdyż w dacie zawarcia umowy dopuszczalne było poddanie świadczeń pieniężnych stron wyrażonych w PLN waloryzacji wartością CHF. Gdy chodzi o aspekt ekonomiczny, i z treści umowy i z pozostałych dokumentów złożonych do akt sprawy wynika, że waloryzacja świadczeń stron umowy kredytu wartością CHF determinowała możliwość oprocentowania kredytu stawką opartą na stawce LIBOR, właściwej dla waluty waloryzacji, bowiem w związku z udzieleniem kredytu waloryzowanego CHF, bank uzyskiwał na rynku międzybankowym walutę CHF również w oparciu o stawkę LIBOR właściwą dla tej waluty.

Jednocześnie Sąd uznał, że byłoby sprzeczne z wyraźnie ukształtowanym roszczeniem i stanowiskiem procesowym powoda wyrażonym w pozwie, kolejnych pismach procesowych oraz na rozprawie, aby dopuścić z urzędu dowód z opinii biegłego, który miałby dokonać przeliczenia świadczeń umownych z uwzględnieniem rynkowego kursu CHF.

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł jak w punkcie I wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. Powód przegrał sprawę w całości dlatego jest zobowiązany zapłacić koszty postępowania poniesione przez pozwanego, na które składa się wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika (5 400 złotych) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa (17 złotych).